

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԽ խորհրդի
2013թ. մարտի 28 -ի թիվ 6/3 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆԸ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ
ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԿԱՏՈՒ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ, ԳՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ԵՎ ՀՀ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ «ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԾՐԱԳՐԵՐԻ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԳՐԱՄԵՆՅԱԿ» ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻ ԿՈՂՄԻՑ
ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՆԿԱՏԱՄԹԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2012թ.-ի գործունեության տարեկան ծրագրի 6.2 կետը և Վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2012 թ.-ի հունվարի 24-ի թիվ 2/9 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ Օտարերկրյա պետությունների և միջազգային վարկատու կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային միջոցների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացված ծրագրերի միջոցների օգտագործման ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ Ծրագրերի միջոցների օգտագործմանն ուղղված գործարքներն ու ընթացակարգը:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկ և ծրագրերի իրականացմանն առնչվող այլ օբյեկտներ:

Վերահսկողության ծավալը՝ Վերահսկողությունն ընգրկել է 01.08.2010-31.12.2012թ.թ. ժամանակահատվածում իրականացրած «Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավման ծրագրի» թվով 2 բաղադրիչներով կատարված աշխատանքների ընտրանքային ստուգում:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 25.01.2012-31.12.2012թթ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածը՝ 01.08.2010 – 12.12.2012թ.թ.:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևեր, ինչպես նաև համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության վերահսկողության տեսակները:

Դիտարկման փուլում և ստուգման ընթացքում իրականացվել է կազմակերպությունից ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրություն: Արդյունքում, խորհրդատվական ծառայությունների և շինարարական աշխատանքների համար ներկայացված կատարողական ակտերը համարվել են էական: Ստուգման ընթացքում կիրառվել է ընտրանքի, տարբեր տվյալների համադրման, համեմատման մեթոդները, կատարվել է տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության արդյունքները՝

Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավման ծրագիրը լրացնելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունը Վերակառուցման և զարգացման Միջազգային բանկի հետ 2009թ. սեպտեմբերի 4-ին և 2010թվականի հունիսի 1-ին կնքել է Լրացուցիչ ֆինանսավորման վարկային համաձայնագիրը (վարկ թիվ 7751-AM) և երկրորդ լրացուցիչ ֆինանսավորման վարկի համաձայնագիրը (վարկ թիվ 7936-AM), որոնցով նախատեսվել է մինչև 2013թ. դեկտեմբերը իրականացնել 330կմ ճանապարհների վերակառուցում և վերանորոգում, որից վերահսկվող ժամանակաշրջանում 276կմ:

Ծրագրի նպատակն է բարելավել կենսական նշանակության ավտոճանապարհների ցանցի ընտրված հատվածների վիճակը և ժամանակավոր զբաղվածություն ստեղծել ճանապարհաշինության ոլորտում: Ծրագիրը բաղկացած է՝

Կենսական նշանակության ճանապարհների վերականգնման և Տեխնիկական աջակցություն բաղադրիչներից, որոնք բաղկացած են հետևյալ կատեգորիաներից՝

- շինարարական աշխատանքներ
- գործառնական ծախսեր
- խորհրդատվություն
- ապրանքներ
- գործուղում, ուսուցում կատեգորիաներից:

Գործառնական ծախսեր կատեգորիայով իրականացվել է ԾԻԳ-ի պահպանման ծախսերը:

Խորհրդատվություն կատեգորիայով իրականացվել են, նախագծային, տեխնիկական հսկողության, հեղինակային հսկողության, տեխնիկական աուդիտի, ճանապարհային երթևեկության անվտանգության աուդիտի ձեռնարկի մշակման և ծրագրի ֆինանսական աուդիտի իրականացում:

Ապրանքներ կատեգորիայով իրականացվել է տրանսպորտային միջոցների (ավտոմեքենաներ) և սարքավորումների (ընկնող քաշով դեֆլեկտոմետր) ձեռք բերում:

Գործուղում և ուսուցում կատեգորիայով որևէ աշխատանք չի իրականացվել:

Շինարարական աշխատանքներ կատեգորիայով, վերահսկվող ժամանակաշրջանում, թվով 48 պայմանագրերի շրջանակներում նախատեսվել է իրականացնել 289 կմ կենսական նշանակության ավտոճանապարհների վերակառուցման և վերանորոգման աշխատանքներ կամ ծրագրով նախատեսվածից 13 կմ-ով ավելի: Փաստացի ավարտվել են 261.5 կմ-ի աշխատանքները, իսկ 27.5 կմ-ի ավարտի ժամկետը սահմանվել է 2013թ.:

Խորհրդատվություն կատեգորիայի շրջանակներում իրականացրած աշխատանքների ուսումնասիրությամբ պարզվել է՝

- Նախագծային աշխատանքներն իրականացնելիս նախագծային կազմակերպությունների կողմից բեռների տեղափոխման աշխատանքների համար կիրառվել են նախկին ԽՍՀՄ-ում օգտագործված, սակայն ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից չգրանցված և ՀՀ-ում չգործող Շինարարական Նորմերով և Կանոններով (ՇՆուԿ IV-4.82) սահմանված արժեքը՝ 1 տ բնահողի 1 կմ հեռավորությամբ

տեղափոխելու արժեքը ընդունելով շուրջ 900 դրամ: Ռեսայկլեռով գոյություն ունեցող ասֆալտբետոնե ծածկի ռեգենացիոն մեթոդով սառը վերամշակմամբ հիմքի կառուցման աշխատանքների 1քմ-ի մեքենա-մեխանիզմի շահագործման ծախսերի նախահաշվային արժեքը, առանց որևէ հիմնավորող հաշվարկի, տարբեր օբյեկտների նախահաշիվներում ընդունվել են տարբեր՝ միմյանցից գրեթե կրկնակի անգամ տարբերվող արժեքներ՝ 1130 դրամ, 1700 դրամ և 2200դրամ: Ընդ որում 2200 դրամի համար հիմք է ընդունվել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության կողմից տրված տեղեկանքում նշված արժեքը, որը նույնպես որևէ հաշվարկով չի հիմնավորվել:

Մեխանիզմով ժայռային բնահողերի փխրեցման աշխատանքի արժեքը հաշվարկվել է որպես պայթեցման միջոցով փխրեցման կամ հետահար մուրճով փխրեցման արժեք:

Ծածկի կտրման (ֆրեզ) աշխատանքի միավորի արժեքը ընդունվում է 350 դրամից մինչև 800 դրամ, կամ կիրառվել է միմյանցից երկու անգամ տարբերվող արժեք:

ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 15.02.2008թ.-ի թիվ 20-Ն հրամանով հաստատված ՀՀԸՆ IV-16.01.01-2008-ի պահանջներով շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների շահագործման տարրային նորմերի հաշվարկի դեպքում, ուղղակի ծախսերում, 1տ բնահողի 1կմ հեռավորությամբ տեղափոխելու արժեքը կազմում է շուրջ 170 դրամ, իսկ գոյություն ունեցող ասֆալտբետոնե ծածկի ռեգենացիոն մեթոդով սառը վերամշակմամբ հիմքի կառուցման աշխատանքների 1քմ-ի նախահաշվային արժեքը շուրջ 570 դրամ կամ նախահաշիվներում առանց որևէ հիմնավորմամբ ընդունված արժեքները՝ շուրջ հինգ անգամ գերազանցում են այդ աշխատանքների իրական արժեքները:

- Նախագծերում չեն նշվել օգտագործվող նյութերի ծագման աղբյուրը, ինչը հնարավորություն է տվել կապալառուին փաստացի օգտագործել նախահաշվում հաշվարկվածից ավելի էժան նյութ: Մասնավորապես՝ նախահաշվում հաշվարկվել է Փարաքարի բազալտից եզրաքարի գին, իսկ տեղում տեղադրվել է Սիսիանի կամ Մարտունու բազալտե եզրաքար:

- Նախագծերում չեն նշվել երկաթբետոնյա կոնստրուկցիաների, մասնավորապես ջրահեռացման վաքերի բետոնի դասը, ինչը կապալառուներին հնարավորություն է տվել տեղում օգտագործել իրարից էականորեն տարբերվող բետոնե դասեր ունեցող վաքեր: Օգտագործված վաքերի բետոնի դասը տատանվում է Մ170-ից մինչև Մ400:

Հարկ է նշել, որ նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի փորձաքննություն իրականացրած կազմակերպությունները որևէ անդրադարձ չեն կատարել նշված թերություններին և բացթողումներին:

08.02.2010թ.-ին «Ճաննախագիծ ինստիտուտ» ՍՊ ընկերության հետ կնքված 2010թ.-2011թ. ընթացքում իրականացված շինարարական աշխատանքների տեխ հսկողության խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրի պայմանագրային գինը կազմել է 1 160 760 ԱՄՆ դոլար:

Մրցութային փաթեթի առաջարկների ներկայացման հրավերի 5-րդ բաժնի /դ/ կետի պահանջի համաձայն՝ հսկողություն իրականացնող թիմի ղեկավարը պետք է լինի բարձրագույն կրթությամբ մայրուղիների/ ճանապարհների գծով ավագ ինժեներ, ունենա առնվազն 15 տարվա մասնագիտական միջազգային փորձ և առնվազն 10 տարվա նմանատիպ բնույթի և ծավալի ծրագրերում ղեկավար պաշտոնում աշխատելու համապատասխան փորձ (ցանկալի է, որպեսզի ծրագրերը որոշ չափով ֆինանսավորված լինեն միջազգային կազմակերպությունների կողմից), ընկերությունը աշխատանքի է ընդունել գերմանացի փորձագետ Մյուլլեր Կնուտին և ողջ պայմանագրային գնի շուրջ 37%-ը՝ 430 000 ԱՄՆ դոլարը, վճարվել է վերջինիս որպես աշխատավարձ, գիշերավարձի և ինքնաթիռի տոմսի արժեք:

II. Շինարարական աշխատանքներ կատեգորիայի շրջանակներում

իրականացրած աշխատանքների ընտրանքային ուսումնասիրությամբ և հանդիպակաց ստուգումներով պարզվել է՝

- ՀՀ-ում նոր մետաղական խողովակներ չլինելու պատճառաբանությամբ կապալառուների առաջարկությամբ և պատվիրատուի համաձայնությամբ նոր մետաղական խողովակների փոխարեն տեղադրվել են նախկինում օգտագործված՝ հավաստագրված խողովակներ, որոնց գինը բանակցությունների արդյունքում նվազեցվել է: Սակայն, ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ պատճառաբանությունը հիմնավոր չէ. տվյալ ժամանակաշրջանում ՀՀ ներքին շուկայում առկա են եղել նոր մետաղական խողովակներ:

- Խճային հիմքի կառուցման աշխատանքների փոխարեն, առանց համապատասխան նախագծային փոփոխության, կառուցվել են ավազախճային խառնուրդով հիմքեր:

- Ավագակտաճային՝ C-1 տիպի խառնուրդով կառուցված ճանապարհածածկույթը, իր հատիկաչափական կազմով, չի համապատասխանում ԳՕՍՏ 25607-94-ով սահմանված պահանջներին:

- Որոշ դեպքերում ասֆալտբետոնյա խառնուրդը արտադրվել է առանց հանքային փոշու օգտագործմամբ, սակայն լաբորատոր հետազոտության արձանագրությունում նշվել է, որ խառնուրդում առկա է հանքային փոշի և նրա քանակությունը համապատասխանում է ԳՕՍՏ-ով սահմանված քանակությանը:

- Համաձայն լաբորատոր հետազոտությունների արդյունքների, որոշ դեպքերում ասֆալտբետոնե խառնուրդում բիտումի և հանքային փոշու պարունակությունը գերազանցել է ԳՕՍՏ 9128-2009-ով և տեխնիկական մասնագրերով առաջարկված թույլատրելի չափերը:

- Մայքերը ավագային ասֆալտբետոնե խառնուրդով կառուցելու փոխարեն, որոշ դեպքերում կառուցվել է մանրահատիկ ասֆալտբետոնե խառնուրդով:

- Տեխնիկական մասնագրերով նախատեսվել է միայն ցեմենտի ավելացումով գոյություն ունեցող ծածկի սառը վերամշակմամբ հիմքի կառուցման աշխատանքներ, այնինչ որոշ դեպքերում այդ աշխատանքները նախատեսվել և իրականացվել են՝ առանց ցեմենտի ավելացմամբ:

- Համաձայն ՀՀՇՆ IV-11.05.02-99-ի և ԳՕՍՏ 9128-2009-ի պահանջների ասֆալտբետոնի խառնուրդի պատրաստման ժամանակ բիտումի կարգը պետք է ընդունվի կլիմայական պայմաններից և ճանապարհի կատեգորիայից ելնելով, ինչը չի կատարվել: Համատարած օգտագործվել է նույն կարգի բիտում, թե I-ից IV-րդ կարգի ճանապարհների, թե ամենատաք և ամենացուրտ կլիմայական գոտիներում կառուցվող ճանապարհների համար:

- Ասֆալտբետոնի արտադրությունում օգտագործվել է անհայտ ծագման բիտում, կապալառուները չունեն պայմանագրով պահանջվող բիտումի ծագման հավաստագրեր, այնինչ ԳՕՍՏ 9128-2009-ով բիտումի պիտանելիության ժամկետը սահմանված է առավելագույնը 1 տարի: Բացի այդ, Հանրապետությունում չկա որևէ լաբորատորիա, որը կկարողանա որոշել բիտումի քիմիական բաղադրությունը և ողջ որակական հատկանիշները:

- Չեն ստուգվել աշխատանքներն ընդունելու համար ՀՀՇՆ IV-11.05.02-99-ով պարտադիր պահանջ համարվող անվադողի և ծածկի միջև կառչման գործակիցը՝ Հանրապետությունում մնան տեխնիկական միջոցների բացակայության պատճառով: Չեն պահպանվել նաև այդ գործակիցը ստանալու համար անհրաժեշտ պայմանները, այն է՝ անվադողի և ծածկի միջև կառչման գործակիցը ապահովելու համար ասֆալտբետոնի խճի ամրության մարկան պետք է լինի ոչ պակաս «1000», սակայն բազմաթիվ դեպքերում ճանապարհածածկույթը կառուցվել է «800» մարկային խճով պատրաստված ասֆալտբետոնով:

Բացի վերը նշված բացթողումներն և խախտումները, թվով երկու կապալառու կազմակերպությունների՝ «Իջևանի ՃՇՇ» ՓԲԸ-ի և «Արարատ ճանշին» ՍՊԸ-ի կողմից կատարված աշխատանքներում արձանագրվել են նաև կատարողական ակտերում ցույց տրվածից փաստացի տեղում պակաս կատարված աշխատանքներ, մերժման ենթակա սակայն ընդունված և վճարված աշխատանքներ, նվազեցման ենթակա սակայն չնվազեցված գումարներ և անորակ աշխատանքներ: Մասնավորապես՝

«Իջևանի ՃՇՇ» ՓԲԸ-ի կողմից իրականացրած աշխատանքների կատարողական ակտերում տեղում կատարվածից ավել է ցույց տրվել 53,205.0 հազ. դրամի աշխատանքներ, 12,931.0 հազ. դրամի ասֆալտապատման աշխատանքները մերժելու փոխարեն՝ ամբողջությամբ վճարվել է (ասֆալտբետոնե խառնուրդում բիտումի պարունակությունը պակաս է տեխնիկական մասնագրերով սահմանված նվազագույն թույլատրելիից), ասֆալտբետոնե խառնուրդում բիտումի պարունակությունը սահմանվածից պակաս լինելու համար պետք է նվազեցվեր 20,525.0 հազ. դրամ, ինչը չի կատարվել, բնապահպանական կառավարման պլանի պահանջները խախտելու համար պետք է նվազեցվեր այդ աշխատանքների պայմանագրային գինը 4,457.0 հազ. դրամով ինչը չի կատարվել և իրականացվել է 8,360.0 հազ. դրամի անորակ աշխատանք (մայթերի բետոնի դասը պակաս է նախագծով նախատեսվածից):

«Արարատ ճանշին» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացրած աշխատանքների կատարողական ակտերում տեղում կատարվածից ավել է ցույց տրվել 16,772.0 հազ. դրամի աշխատանքներ, Բնապահպանական Կառավարման Պլանի պահանջները խախտելու համար պետք է նվազեցվեր այդ աշխատանքների պայմանագրային գինը

1,537.0 հազ. դրամով ինչը չի կատարվել և իրականացվել է 6,828.0 հազ. դրամի անորակ աշխատանք (մայքերի բետոնի դասը պակաս է նախագծով նախատեսվածից):

Ե Ձ Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

- «Իջևանի ճՇՇ» ՓԲԸ-ի և «Արարատ ճանշին» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացրած աշխատանքների կատարողական ակտերում փաստացի կատարվածից ավել են հաշվարկվել 69,977.0 հազ. դրամի աշխատանքներ:

- Մերժման ենթակա աշխատանքների դիմաց «Իջևանի ճՇՇ» ՓԲԸ-ին վճարվել է 12,931.0 հազ. դրամ:

- «Իջևանի ճՇՇ» ՓԲԸ-ի և «Արարատ ճանշին» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացրած աշխատանքներում չի նվազեցվել նվազեցման ենթակա 26,519.0 հազ. դրամ գումար:

- Իջևանի ճՇՇ» ՓԲԸ-ի և «Արարատ ճանշին» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացվել են 15,188.0 հազ. դրամի անորակ աշխատանքներ:

- Չունենալով որոշակի աշխատանքների համար լիազոր մարմնի կողմից հաստատված նախահաշվային միավոր արժեքներ, նախահաշիվներում կիրառվել են ոչնչով չհիմնավորված, այդ աշխատանքների իրական արժեքները զգալիորեն գերազանցող արժեքներ, ինչը հանգեցրել է նախահաշվային արժեքների էական ավելացման:

- Նախագծերում օգտագործվող նյութերի ծագումը չնշելու հետևանքով հաշվարկներում կիրառվել է հնարավոր ամենաբարձր գինը, ինչը էականորեն ավելացրել է նախահաշվային արժեքները:

- Աշխատանքներն իրականացնելիս, որոշ դեպքերում, օգտագործվել են ԳՕՍՍ-ով նախատեսվածից ավելի ցածր մարկայի ասֆալտբետոնյա խառնուրդներ:

- Լաբորատոր հետազոտությունների արդյունքները հաճախ արժանահավատ չեն:

- Աշխատանքներն իրականացնելիս օգտագործված բիտումը չի ունեցել ծագման և որակի հավաստագրեր:

- Խախտելով ՀՀՇՆ-ի և ԳՕՍՍ-ի պահանջները, ասֆալտբետոնե խառնուրդի պատրաստման ժամանակ, հաշվի չառնելով բնակլիմայական գոտիները և ճանապարհների տեխնիկական կարգերը, համատարած օգտագործվել է նույն կարգի բիտում:

- Աշխատանքներն ընդունելիս չեն իրականացվել նորմերով նախատեսված անհրաժեշտ բոլոր ստուգումները:

Ա Ռ Ա Ջ Ա Ր Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն Ն Ե Ր

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը՝

- Միջոցներ ձեռնարկել ավել վճարված 109,427.0 հազ. դրամ գումարը ՀՀ պետական բյուջե վերականգնելու ուղղությամբ:
- Շինարարության ընթացքում աշխատանքների տեսակների կամ օգտագործվող նյութերի փոփոխության դեպքում կատարել աշխատանքների գների համարժեք փոփոխություններ:
- Բացառել ԳՕՍՏ-երի և տեխնիկական մասնագրերի պահանջներից շեղումով աշխատանքների իրականացումը և աշխատանքներն ընդունել միայն սահմանված պահանջներին բավարարելու դեպքում:
- Ասֆալտբետոնի և բիտումի ընտրությունը իրականացնել բնակլիմայական գոտիներից և ճանապարհների տեխնիկական կազից ելնելով:
- Բացառել առանց ծագման և որակի հավաստագրեր ունեցող բիտումի օգտագործումը:
- Խստացնել լաբորատոր հետազոտությունների նկատմամբ հսկողությունը :
- Նախագծային կազմակերպություններից պահանջել ներկայացնել նախահաշիվներում կիրառված այն միավոր արժեքների հաշվարկ-հիմնավորումները, որոնց մասով չկան լիազոր մարմնի կողմից սահմանված կարգով հաստատված նախահաշվային միավոր արժեքներ:

Համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել հայտնաբերված խախտումները վերացնելու նպատակով ձեռնարկված միջոցառումների վերաբերյալ:

ՀՀ պետական բյուջե վերականգնվող գումարները փոխանցել ՀՀ վերահսկիչ պալատի անվամբ բացված՝ «Պետությանը պատճառված վնասների փոխհատուցումից

*մուտքեր» /900005281515/ հաշվին, կամ Գանձապետական համակարգի այլ
եկամտային հաշվին՝ հաշվի սկզբում նշելով «96» կողմ:*